Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/MMVS/BcD/009/25
Názov predmetu	Moderné dejiny verejnej správy na Slovensku
Rozsah	2P
Počet kreditov	4
Vyučujúci	PhDr. Dalibor Mikuš, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Podmienky na absolvovanie predmetu: Účasť na prednáškach je povinná, pričom aktívna účasť pozostáva aj z prezentácie na zadanú tematiku. Predmet je ukončený záverečným testom počas skúškového obdobia.
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať zo záverečnej skúšky minimálne 56% bodov.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

• identifikuje a vysvetlí kľúčové reformy systému verejnej správy na Slovensku po roku 1989 a ich význam pre formovanie súčasného modelu verejnej správy;
• charakterizuje a interpretuje proces kreovania komunálnej a regionálnej samosprávy vrátane základných legislatívnych, politických a programových východísk;
• analyzuje sociálne, ekonomické, politické, kultúrne a inštitucionálne súvislosti reformných procesov verejnej správy a ich vplyv na podobu územnej samosprávy;
• identifikuje a vysvetlí základné determinanty formovania komunálnej a regionálnej samosprávy, ich kompetenčného usporiadania a vzťahov medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy;
• posudzuje úlohu domácich a zahraničných aktérov, reformných koncepcií a zahraničných správnych modelov pri formovaní systému územnej samosprávy na Slovensku;
• analyzuje a porovnáva jednotlivé etapy reforiem verejnej správy, aplikované modely a ich politické, administratívne a spoločenské dôsledky;
• kriticky hodnotí súčasné nastavenie komunálnej a regionálnej samosprávy v kontexte predchádzajúceho reformného vývoja a identifikuje jeho hlavné problémy, limity a rozvojové výzvy;
• samostatne aplikuje získané poznatky pri analýze konkrétnych problémov verejnej správy a územnej samosprávy, odborne argumentuje, prezentuje závery a navrhuje možné riešenia.

Stručná osnova predmetu

1. Zhodnotenie aplikovaných správnych modelov na území Slovenska
Charakteristika historického vývoja správnych modelov na území Slovenska a zhodnotenie ich základných organizačných, kompetenčných a inštitucionálnych znakov.
2. Východiskový stav verejnej správy v roku 1989
Analýza organizácie verejnej správy na konci socialistického obdobia a identifikácia hlavných problémov a limitov východiskového správneho systému.

3. Proces kreovania miestnej samosprávy
Charakteristika legislatívnych, politických a inštitucionálnych procesov vedúcich k obnoveniu miestnej samosprávy a vytvoreniu základov komunálneho systému po roku 1989.
4. Špecifiká vytvoreného modelu štátnej správy
Analýza organizačného a kompetenčného usporiadania štátnej správy a identifikácia špecifických prvkov modelu vytvoreného v transformačnom období.
5. Kompetenčné spory v reformnom procese
Analýza konfliktov a sporov medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy a aktérmi reformného procesu pri rozdeľovaní kompetencií a zodpovednosti.
6. Dopady štátoprávnych procesov na systém verejnej správy
Charakteristika vplyvu štátoprávnych zmien a vzniku samostatnej Slovenskej republiky na organizáciu, kompetencie a fungovanie systému verejnej správy.
7. Územnosprávna reforma a vytvorenie krajských správnych jednotiek
Analýza prípravy a realizácie územnosprávnej reformy, jej politických a administratívnych východísk a dôsledkov vytvorenia krajských správnych jednotiek.
8. Proces kreovania regionálnej samosprávy
Charakteristika legislatívnych, politických a inštitucionálnych krokov smerujúcich k vytvoreniu vyšších územných celkov a regionálnej samosprávy na Slovensku.
9. Hodnotenie kompetenčného rámca samosprávnych celkov
Analýza rozsahu, štruktúry a praktického fungovania kompetencií miestnej a regionálnej samosprávy a zhodnotenie ich postavenia v systéme verejnej správy.
10. Proces fiškálnej decentralizácie
Charakteristika presunu finančných kompetencií a zdrojov na územnú samosprávu a analýza vplyvu fiškálnej decentralizácie na jej fungovanie a mieru finančnej autonómie.
11. Modifikácia aplikovaného modelu štátnej správy
Analýza zmien organizačného a kompetenčného usporiadania štátnej správy a ich vplyvu na efektívnosť a koordináciu výkonu verejnej správy.
12. Reforma ESO
Charakteristika cieľov, nástrojov a organizačných zmien reformy Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa a zhodnotenie jej vplyvu na fungovanie štátnej správy.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): P - povinný
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2/0
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

KONEČNÝ, Stanislav. Otvorená komunálna politika – teória a prax. Bratislava : Mayor, 2011. ISBN 978-80-969133-3-6.
KOVÁČOVÁ, Eleonóra. Vplyv decentralizácie na výkon a riadenie územnej samosprávy v Slovenskej republike. Banská Bystrica: Belianum., 2020. ISBN 978-80-5571766-1.
MIKUŠ, Dalibor. Formovanie a premeny regionálnych celkov na území Slovenska. Bratislava: IRIS - Vydavateľstvo a tlač. 2018. ISBN 978-80-8200-022-4.
MIKUŠ, Dalibor. Komunálna samospráva na Slovensku optikou verejnej politiky. Trnava : UCM v Trnave, 2019. ISBN: 978-80-572-0022-2.
NIŽŇANSKÝ, Viktor a kol. Tretia etapa decentralizácie verejnej správy na Slovensku. Bratislava: Wolters Kluwer. 2015. ISBN 978-80-816813-8-7.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický